

СТРУКТУРНІСТЬ ЯК ВАЖЛИВА ВЛАСТИВІСТЬ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ

Структурність як характеристика тексту є його природною властивістю. Слід відзначити, що основними ознаками структури тексту, насамперед, є його цілісність і зв'язність [1]. Отже, можна стверджувати, що структурність тексту – це зв'язний вид утворення змістового смислу тексту на рівні його цілковитої цілості.

Важливою ознакою структурності тексту може слугувати його внутрішня композиція. Основними елементами внутрішньої композиції є абзаци, які відіграють величезну роль під час осмислення інформаційних блоків. Варто зазначити, що кожен абзац має речення, котре слугує смисловим центром усього абзацу, інші речення конкретизують, доповнюють, поглиблюють продовжують або уточнюють інформацію. Членування на абзаци, як прояв структурності тексту, є особливо важливим для нас, оскільки ми маємо справу з художніми писемними текстами, а абзаци, як відомо, слугують прийомами впливу на адресата на невербальному рівні [2: 44].

Отже, проаналізуємо прояви структурності на прикладі уривків, вибраних нами для компаративного аналізу. Зауважимо, що типовий абзац у художній літературі містить у собі 4-6 речень [82]. Отже, вихідний уривок складається з чотирьох абзаців, один із яких містить у собі діалогічне мовлення. Тут перший абзац складається з трьох великих складних речень. Смисловим центром у першому абзаці може стати відрізок початкового речення, який повідомляє про початок нового дня: *In the town square the queue had formed at five in the morning...* Відповідно, наступні речення продовжують інформувати нас по настанню світанку і, наштовхуючи нас на розвиток подій у подальшому. Про це свідчать окремі фрази в наступних реченнях: *cocks were crowing; there were no fires*. Частина складного речення *bits of mist had clung at first but now with the new light of seven o'clock it was beginning to disperse* відображає динаміку розвитку першого речення й сповіщає нас про початок ранкового дня. А наступне речення стає завершальним у першому абзаці й водночас вносить смислову єдність у структуру тексту, оскільки інформує нас про натовп людей, інформацію про яких зазначено в другому абзаці уривка.

Перше речення другого абзацу містить у собі основний смисловий елемент: *The small boy stood immediately behind two men...* На нашу думку, саме цей відрізок найбільш інформативний, оскільки вводить дані про головного героя – хлопчину. Наступне складне речення абзацу дає детальну інформацію і про самого хлопця, і про натовп людей, які зібралися на площі, про їхній одяг і їхній загальний стан: *The small boy stamped his feet and blew*

on his red, chapped hands, and looked up at the soiled gunny-sack clothing of the men...

Третій абзац є найоб'ємнішим, відповідно, найбільш інформативним. Смисловим орієнтиром тут слугує перше речення абзацу: *'Here, boy, what're you doing out so early?'* said the man behind him. Усі наступні речення чітко деталізують перше та розвивають змістову структуру уривка.

Упродовж розвитку діалогічного мовлення третього абзацу ми дізнаємося ім'я хлопчини та ім'я ще одного з героїв, також стає більш зрозумілим, чому зібрався натовп людей так рано. Наприклад: *'This boy's an appreciator of arts, I'll have you know,' said the boy's defender, a man named Grigsby. 'What's your name, lad?' – 'Tom'.*

Останній абзац вихідного уривка містить у собі найчіткішу інформацію про суспільне становище того часу, про яке мимоволі згадувалося в попередніх абзацах. Смисловим центром тут є перше речення, яке лише за допомогою двох слів *cracked cups* дає змогу побачити убогість того часу: *A man was selling cracked cups of hot coffee up ahead.* Подальші речення детально розвивають інформацію та глибоко конкретизують її. Зокрема, в останньому абзаці кожне наступне речення лише поглиблює та розширено доповнює попереднє: *Tom looked and saw the little hot fire and the brew bubbling in a rusty pan. It wasn't really coffee. It was made from some berry..... and it sold a penny a cup .....; but not many were buying, not many had the wealth.*

Отже, проаналізований уривок є достатньо структурованим та таїть у собі достатньо кількість інформаційних блоків для осмислення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Белянин В. П. Психолінгвістика / В. П. Белянин. – М. : Флінта, 2008. – 232 с.
2. Кубко В. П. Документна лінгвістика : [конспект лекцій] / В. П. Кубко. – Одеса : ОНПУ, 2009. – 81 с.